

5. 8. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Poznámka k účtování odměny opatrovníka (advokáta) ustanoveného v civilním řízení osobám neznámého pobytu dle ustanovení § 29 o.s.ř.

Je patrně již obecně známou skutečností, že ustanovení § 29 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), obsahuje výčet případů a situací, kdy je předseda senátu (tedy i samosoudce) oprávněn (a dokonce i povinen) ustanovit zde uvedeným osobám za účelem zajištění ochrany jejich procesních práv a řádného průběhu celého řízení zástupce - tzv. opatrovníka.

Obecně lze říci, že shora uvedené ustanovení zákona pamatuje na případy a situace, kdy zákonem vyčtené osoby nejsou schopny hájit svá příslušná procesní práva osobně a samy za sebe, a to z rozličných (v zákoně uvedených) důvodů. Jednou z těchto situací, na kterou (mimo další zde uvedené případy) pamatuje třetí odstavec výše uvedeného ustanovení je i nemožnost předsedy senátu dosáhnout vyjádření či jakéhokoliv jiného podání či přítomnosti osoby, která je neznámého pobytu. I v tomto případě pak dochází k ustanovení adekvátního zástupce způsobilého k řádnému zabezpečení práv a zájmů takového (nepřítomného) účastníka řízení.

Zákon na základě ustanovení § 29 odst. 4 pak výslovně uvádí, že „opatrovníkem soud jmenuje zpravidla osobu blízkou (osobě neznámého pobytu), případně jinou vhodnou osobu, nebrání-li tomu zvláštní důvody.“ Dané ustanovení pokračuje a stanovuje, že „advokáta lze jmenovat opatrovníkem, jen jestliže jím nemůže být jmenován někdo jiný.“ Ustanovení uzavírá věta, která stanoví, že „jinou osobu než advokáta lze jmenovat opatrovníkem, jen jestliže s tím souhlasí.“

S ohledem na nepřítomnost osoby neznámého pobytu a neznalost soudu o tom, kdo všechno spadá do okruhu osob blízkých tomuto účastníku, je možné za účelem maximálního dosažení ochrany práv této osoby považovat za běžnou (a nutno podotknout, že i správnou) soudní praxi ve smyslu neprodleného ustanovení advokáta jako procesního zástupce dané osoby. Soud ustanovuje advokáta svým usnesením, které následně doručuje takto ustanovenému advokátovi.

Je zřejmé, že takový advokát má v případě zastupování osoby neznámého pobytu poměrně značně ztíženou pozici oproti své běžné praxi (zvláště pak při své snaze zcela se obeznámit s daným případem bez přítomnosti osoby, kterou má zastupovat) nehledě k faktu, že ustanovený advokát nemá možnost uzavřít s takovou osobou (svým nově nabytým klientem) řádnou smlouvu o poskytování právních služeb a ujednat tak příslušné smluvní podmínky týkající se právního zastupování, jako např. i výši odměny daného advokáta. Na odměnu advokáta proto pamatuje ustanovení § 140 odst. 2 zákona, které konkretizuje, že „*byl-li ustanoven účastníku zástupcem advokát, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování, popřípadě též náhradu za daň z přidané hodnoty stát.*“ V odůvodněných případech stát poskytne advokátovi přiměřenou zálohu. Konkrétní výše odměny ustanoveného advokáta pak vychází z prováděcího právního předpisu - vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**advokátní tarif**“).

Advokát svou odměnu v daném případě účtuje s přihlédnutím k ustanovení § 9 odst. 5, § 7 bodu 2, § 12a odst. 1 § 11 odst. 1 a také § 13 odst. 3 advokátního tarifu, a to v závislosti na počtu úkonů právních služeb učiněných v zastoupení „opatrovance“.

Vše v shora uvedené je bezpochyby možné považovat za v advokátní praxi obecně známé skutečnosti, **cílem tohoto článku je však upozornit na nejnovější nálezný Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2138/2011 vydaný dne 19.4.2012, kdy na základě tohoto rozhodnutí Ústavního soudu a části jeho právní věty platí, že „úkon nahlédnutí do spisu nahrazuje úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, tedy úkon ve smyslu první porady s klientem včetně převzetí a přípravy daného zastoupení.“**

Z tohoto rozhodnutí tedy vyplývá, že i v případě ustanovení advokáta osobě neznámého pobytu je advokát oprávněn při vyčíslování své odměny zahrnout do tohoto výpočtu i „první poradou s nepřítomným klientem“ neboť provedení tohoto úkonu plně nahrazuje nahlédnutí do příslušného soudního spisu, což v dané situaci představuje také jediný dostupný zdroj informací daného advokáta ve vztahu k jím řešenému případu.

JUDr. Tereza Jelínková,
advokát a společník

Mgr. Jan Magát,
advokátní koncipient

[ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ JELÍNEK s.r.o.](#)

Pardubice-Dražkovice 181
533 33 Pardubice

Tel.: +420 466 310 691

Fax: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)